

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavaksi progressiivista tuloveroasteikkoa, jota on vuoden 1986 tuloveroasteikkoon verrattuna lievennetty 4 prosentin hintatason nousua vastaavasti. Progressiivisessa varallisuusveroasteikossa ehdotetaan tehtäväksi 3,5 prosentin hintatason nousua vastaava tarkistus. Yhteisön tuloveroprosentti ja yhteisön varallisuusveroprosentti ehdotetaan pidettäväksi

samoina kuin ne ovat vuonna 1986 eli 33 ja 1 prosenttina. Tulo- ja varallisuusverotuksen tarkistukseen liittyy tämän esityksen ohella eduskunnalle annettu hallituksen esitys laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta, joka sisältää ehdotukset luonnollisten henkilöiden tuloverotuksessa myönnettävien keskeisten vähennysten muutoksiksi. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1987.

PERUSTELUT

1. Ehdotetut muutokset

Tulo- ja varallisuusverolain 55 §:n 3 momentin mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa verotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista säädetään erikseen. Tämä hallituksen esitys sisältää ehdotuksen vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa sovellettavista valtionverotuksen veroasteikoista ja veroprosenteista.

Valtion tuloverotuksessa sovellettavaa progressiivista tuloveroasteikkoa on viime vuosina yleensä tarkistettu hintatason nousua vastaavasti. Hallitus ehdottaa vuonna 1987 sovellettavaksi tuloveroasteikkoa, jota on kuluvana vuonna sovellettavaan asteikkoon verrattuna lievennetty 4 prosentin hintatason nousua vastaavasti. Tarkistusperuste ylittää hieman hintatason nousun vuodesta 1985 vuoteen 1986, jonka arvioidaan olevan noin 3,5 prosenttia. Verotettavan tulon määrä, josta lähtien valtion tuloveroa kannetaan, ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 15 000 markasta 15 600 markkaan. Kun asteikon muutkin

tuloluokkarajat ovat noin 4 prosenttia korkeammat kuin kuluvan vuoden asteikossa, merkitsee tarkistus sitä, että verotettavan tulon kasvu 4 prosentilla vuodesta 1986 vuoteen 1987 ei johda valtion tuloverotuksen kiristymiseen. Hallitus on antanut eduskunnalle myös esityksen tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta, joka sisältää ehdotuksen luonnollisten henkilöiden tuloverotuksessa myönnettävien keskeisten vähennysten muuttamiseksi noin 3,5 prosentin hintatason nousua vastaavasti sekä eräitä muita tarkistuksia.

Hallitus ehdottaa 3,5 prosentin suuruisen inflaatiotarkistuksen toteuttamista myös progressiivisessa varallisuusveroasteikossa. Tämän mukaisesti varallisuusveroasteikon alaraja ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 800 000 markasta 830 000 markkaan sekä asteikon muita varallisuusluokkarajoja korotettaviksi samoin noin 3,5 prosentilla.

Yhteisön tuloveroprosentti ehdotetaan vuonna 1987 pidettäväksi nykyisellä tasolla eli 33 pro-

senttina ja samoin yhteisön varallisuusveroprosentti 1 prosenttina.

Hallitus esittää lakiehdotuksen 5 §:ssä, että vuoden 1987 tuloverotuksen tarkistukset otettaisiin huomioon palkansaajille päätoimesta maksettavan palkan ennakonpidätyksissä vasta 1 päivästä maaliskuuta 1987 lähtien. Toisin sanoen verohallituksen vahvistamat ennakonpidätysten laskentaperusteet ja pidätystaulukot muuttuisivat vasta tuolloin. Tammi—helmikuussa 1987 toimitettaisiin palkansaajien ennakonpidätys kuluvan vuoden maaliskuusta lähtien käytössä olleiden ennakonpidätysten laskentaperusteiden ja pidätystaulukoiden mukaisina. Maaliskuun 1987 alusta voimaan tulevat palkansaajien ennakonpidätyksen laskentaperusteet ja pidätystaulukot laadittaisiin siten, että niiden mukaisten ennakonpidätysten taso vastaisi koko vuodelta maksuunpantavien verojen ja maksujen määrää, jos uudet pidätystaulukot olisivat voimassa koko vuoden.

Ennakkoperintä tultaisiin muutoin toteuttamaan ennakkoperintälain ja sen nojalla annettavien määräysten mukaan tähänastisen käytännön mukaisesti. Verohallitus tulee antamaan sille ennakkoperintälaissa annetun valtuuden nojalla tarpeelliset määräykset ennakkoperinnän toteuttamisesta vuonna 1987.

2. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun tuloveroasteikon lievennyksen yhdessä tulo- ja varallisuusverolain muutosehdo-

tusten kanssa arvioidaan vähentävän luonnollisten henkilöiden valtion tuloveron tuottoa vuodelta 1987 kuluvan vuoden veroperusteiden mukaiseen tuottoon verrattuna noin 1 600 milj. markalla. Tuloveroasteikon tarkistaminen lieventää myös erillisinä verovelvollisina verotettavien avoimien ja kommandiittiyhtiöiden sekä kuolinpesien tuloverotusta. Tämän vaikutuksen arvioidaan olevan noin 20 miljoonaa markkaa. Varallisuusveron tuoton arvioidaan alenevan vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa kuluvan vuoden veroperusteiden mukaiseen tuottoon verrattuna runsaalla 10 miljoonalla markalla. Vuodelta 1987 maksuunpantavan valtion tulo- ja varallisuusveron tuoton arvioidaan siten kokonaisuudessaan alenevan vuoden 1986 perusteiden mukaiseen tuottoon verrattuna runsaalla 1 600 miljoonalla markalla. Esityksen liitteessä on esitetty esimerkkejä ehdotettujen tulo- ja varallisuusverotuksen muutosten vaikutuksista vuonna 1986 voimassa olevien perusteiden mukaiseen verotukseen verrattuna.

3. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä siinä järjestyksessä, jota on noudatettava säädettäessä kannettavaksi veroa yhdeltä vuodelta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 1987 toimitettavassa verotuksessa määrätään tulo- ja varallisuusverolain perusteella valtiolle suoritettava tulovero ja varallisuusvero tässä laissa olevien veroasteikkojen ja veroprosenttien mukaan.

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava tulo mk	Vero alarajan kohdalla mk	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta %
15 600— 21 800	10	6
21 800— 27 000	382	13
27 000— 32 200	1 058	19
32 200— 41 600	2 046	23
41 600— 53 000	4 208	28
53 000— 76 000	7 400	29
76 000—102 000	14 070	33
102 000—159 000	22 650	38
159 000—265 000	44 310	45
265 000—475 000	92 010	50
475 000—	197 010	51

3 §

Progressiivinen varallisuusveroasteikko on seuraava:

Verotettava varallisuus mk	Vero alarajan kohdalla mk	Vero alarajan ylittävästä va- rallisuudesta %
830 000—1 550 000	200	1,0
1 550 000—3 110 000	7 400	1,5
3 110 000—	30 800	1,7

4 §

Yhteisön tuloveroprosentti on 33 ja yhteisön varallisuusveroprosentti 1.

5 §

Palkansaajalle päätoimestaan maksettavasta palkasta toimitettavan ennakonpidätyksen laskentaperusteet (pidätystaulukot) ja ennakonpidätystunnukset vahvistetaan 1 päivästä maaliskuuta 1987 lähtien sellaisiksi, että ne sovellettuina koko verovuodelta johtaisivat enakkoperintälain 11 §:ssä tarkoitettuun ennakonpidätysmäärään.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri Esko Ollila

TULO- JA VARALLISUUSVEROASTEIKKOKSIIN EHDOTETUT MUUTOKSET JA NIIDEN VAIKUTUKSET VEROIHIN

Tuloveroasteikkoon ehdotetut muutokset

Hallituksen esityksessä ehdotetaan valtion tuloveroasteikkoa tarkistettavaksi noin 4 prosentin hintatason nousua vastaavasti. Tämä on toteutettu asteikossa siten, että vuonna 1986 sovellettavan asteikon verotettavan tulon tuloluokkien ra-

joja on korotettu noin 4 prosenttia ja näin saaduille tuloarajoille on laskettu uudet veron markkamäärät pitämällä pienin maksuunpantava tuloveromäärä 10 markkana.

Tuloveroasteikon tuloarajat			Vero v:n 1986 tuloarajalla			
vuonna 1986 mk	ehdotettu mk	muutos %	vuonna 1986 mk	mk	muutos	%
15 000	+ 600	+ 4,0	10	— 10	—100,0	
21 000	+ 800	+ 3,8	370	— 36	— 9,7	
26 000	+ 1 000	+ 3,8	1 020	— 92	— 9,0	
31 000	+ 1 200	+ 3,9	1 970	— 152	— 7,7	
40 000	+ 1 600	+ 4,0	4 040	— 200	— 5,0	
51 000	+ 2 000	+ 3,9	7 120	— 280	— 3,9	
73 000	+ 3 000	+ 4,1	13 500	— 300	— 2,2	
98 000	+ 4 000	+ 4,1	21 750	— 420	— 1,9	
153 000	+ 6 000	+ 3,9	42 650	— 620	— 1,5	
255 000	+ 10 000	+ 3,9	88 550	—1 040	— 1,2	
457 000	+ 18 000	+ 3,9	189 550	—1 540	— 0,8	

Varallisuusveroasteikkoon ehdotetut muutokset

Varallisuusveroasteikossa ehdotetaan tehtäväksi 3,5 prosentin hintatason nousua vastaava tarkistus. Tämän mukaisesti on vuonna 1986 sovellettavan varallisuusveroasteikon varallisuusluokkara-

joja korotettu noin 3,5 prosenttia ja uusille varallisuusarajoille on laskettu uudet veron markkamäärät pitämällä pienin maksuunpantava varallisuusveromäärä 200 markkana.

Varallisuusveroasteikon varallisuusarajat			Vero v:n 1986 varallisuusarajalla			
vuonna 1986 mk	ehdotettu mk	muutos %	vuonna 1986 mk	mk	muutos	%
800 000	+ 30 000	+ 3,8	200	—200	—100,0	
1 500 000	+ 50 000	+ 3,3	7 200	—300	— 4,2	
3 000 000	+ 110 000	+ 3,7	29 700	—550	— 1,9	

TULOVEROASTEIKON JA VÄHENNYSTEN MUUTOSTEN VAIKUTUKSET ERÄIDEN KESKEISTEN TULONSAAJARYHMIEN VEROTUKSEEN

Seuraavissa taulukoissa on tarkasteltu palkansaajien ja eläkeläisten verotuksessa tapahtuvia kokonaismuutoksia, joihin sisältyvät sekä tuloveroasteikkoon että vähennyksiin ehdotetut muutokset. Taulukot sisältävät esimerkkilaskelmia, joissa on otettu huomioon kaikki tuloverot, toisin sanoen valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero sekä vakuutetun kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksu. Tarkastelut on tehty lähtien kokonaistulon, ts. "bruttopalkan" tai "-eläkkeen" tasolta. Kaikissa esimerkeissä on laskelmat tehty muuttumattomalla tulotasolla, jolla on verrattu vuonna 1986 voimassaolevien ja vuodeksi 1987 ehdotettujen perusteiden mukaista verotusta. Kunnallis- ja kirkollisveroäyrin hinnan oletetaan pysyvän muuttumattomana.

Palkansaajaa koskevat esimerkit kuvaavat varsin pitkälle myös esimerkiksi veronalaista sosiaalietuuspäivärahaa (sairaus-, työttömyys- tms.) tai omasta yrityksestä ansiotuloa saavan verotuksessa tapahtuvia muutoksia. Verotuksen taso yksittäistapauksissa jää riippumaan ilmoitettujen verovähennyskelpoisten menojen määrästä, joka voi vaihdella suurestikin niin saman tulolajin saajien keskuudessa kuin eri tulolajin saajien välillä.

Esimerkkilaskelmissa ns. luonnollisiksi vähennyksiksi on arvioitu 2 prosenttia tuloista tai tulonhankkimisvähennyksen määrä, mikäli se ylittää em. prosenttiosuuden. Muiden menojen (esim. korot, sairauskulut) perusteella myönnettävien vähennysten määrästä on käytetty tilastollista arviota 5 prosenttia kokonaistulosta.

Lapsettoman palkansaajan verotus vuonna 1986 ja vuodelle 1987 ehdotettujen muutosten vaikutukset siihen

Tulotaso mk/v	Tuloverot vuonna 1986 mk	Verojen muutos		Tuloveroaste	
		mk	%	vuonna 1986 %	muutos %-yks.
30 000	5 888	— 105	—1,8	19,6	—0,3
40 000	8 668	— 192	—2,2	21,7	—0,5
60 000	16 517	— 537	—3,3	27,5	—0,9
80 000	25 845	— 582	—2,3	32,3	—0,7
100 000	35 418	— 711	—2,0	35,4	—0,7
120 000	45 494	— 820	—1,8	37,9	—0,7
150 000	61 900	—1 000	—1,6	41,3	—0,7
200 000	90 698	—1 490	—1,6	45,4	—0,7
300 000	152 482	—2 040	—1,3	50,1	—0,7

Lapsettoman palkansaajan verotukseen ei kunnallisverotuksen vähennysten tarkistuksilla juuri ole vaikutusta. Pääosa eo. taulukossa olevista muutoksista johtuu siis valtionverotuksesta. Vaila lapsenhuoltovelvollisuutta oleva palkansaaja ei joudu maksamaan valtion tuloveroa, jos koko-

naistulot jäävät alle 22 800 markan. Veroasteeseen tuloveroperusteisiin ehdotetut muutokset toisivat vajaasta puolesta prosenttiyksiköstä lähes prosenttiyksikköön yltävän alennuksen tulotasosta riippuen.

Lapsiperheen (2 lasta) huoltajan verotus vuonna 1986 ja vuodelle 1987 ehdotettujen muutosten vaikutukset siihen

Tulotaso mk/v	Tuloverot vuonna 1986 mk	Verojen muutos		Tuloveroaste vuonna 1986 muutos %	
		mk	%	%	%-yks
30 000	4 357	— 135	—3,1	14,5	—0,
40 000	6 323	— 125	—2,0	15,8	—0,
60 000	11 791	— 638	—5,4	19,7	—1,
80 000	20 893	— 813	—3,9	26,1	—1,
100 000	30 202	— 836	—2,8	30,2	—0,
120 000	40 208	— 989	—2,5	33,5	—0,
150 000	56 354	—1 250	—2,2	37,6	—0,
200 000	84 690	—1 754	—2,1	42,3	—0,
300 000	146 144	—2 014	—1,4	48,7	—0,

Tarkasteltavana on kaksinhuoltajaperheen suurempituloinen palkansaajapuoliso. Valtionveroa 2-lapsisen perheen huoltaja maksaa v. 1987 tulosten ylittäessä 50 000 markkaa, jolloin verojen alentuminen kuluvaan vuoteen verrattuna on yli 5 % asteikkoon ja vähennyksiin tehtyjen muu-

tosten ansiosta. Prosentuaalinen alentuminen pienenee tulotason noustessa, vaikka markkamääräinen verokevennys kasvaakin. Tuloveroaste alenee keskituloisilla noin prosenttiyksikön muilla tätä vähemmän.

Lapsettoman eläkkeensaajan verotus vuonna 1986 ja vuodelle 1987 ehdotettujen muutosten vaikutukset siihen

Tulotaso mk/v	Tuloverot vuonna 1986 mk	Verojen muutos		Tuloveroaste vuonna 1986 muutos %	
		mk	%	%	%-yks
30 000	988	— 380	—38,5	3,3	—1,
40 000	6 378	— 765	—12,0	15,9	—1,
50 000	11 826	— 672	— 5,7	23,7	—1,
60 000	16 438	— 392	— 2,4	27,4	—0,
80 000	25 504	— 416	— 1,6	31,9	—0,
100 000	35 048	— 552	— 1,6	35,0	—0,
120 000	45 158	— 772	— 1,7	37,6	—0,
150 000	61 403	— 772	— 1,3	40,9	—0,

Eläkkeensaajien tarkasteltavat tulotasot on aivan ylimpiä tuloluokkia lukuunottamatta vertailtavuuden vuoksi pidetty samoina kuin palkansaajia koskeissa taulukoissa, vaikka eläkkeensaajia ylimpiin tuloluokkiin sijoittuukin varsin vähän. Vertailu on tehtävä vailla alaikäisen lapsen huoltovelvollisuutta olevan palkansaajan verotukseen. Uutena tuloluokkana on taulukkoon otettu 50 000 markkaa eläketuloa/v. Eläketulojen verotus on palkkatulojen verotusta kevyempää kaikilla tulotasolla sekä vuonna 1986 että ehdotuksen mukaan vuonna 1987.

Eläkkeensaajan verokynnys eli se tuloraja, jonka jälkeen veroja joutuu maksamaan, tulisi ehdo-

tuksen mukaisin veroperustein olemaan kunnallisverotuksen osalta 26 900 markkaa ja valtionverotuksessa 31 300 markkaa. Taulukon pienimmillä eläketuloilla, 30 000 mk/v joutuu siten maksamaan jo kunnallisveroa, mutta ei valtion tuloveroa. Tällä tulotasolla verojen alentuminen johtuukin pelkästään kunnallisverotuksen vähennyksissä tapahtuvista muutoksista. Kaikkein suurin vaikutus alenemaan alimmalla kuten myös kahdella seuraavalla tulotasolla on eläketulovähennyksen korotuksella. Sekä verojen suhteellinen alentuminen että veroasteen alenema on eläkkeensaajilla suurinta alimmilla tulotasolla.